

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2192974
Steller: R. van der Meer
Datum commissie: 26-11-2024
Datum raadsvergadering: n.v.t.

Team: Regie Openbare Ruimte
Teammanager: Dennis de Heer
Portefeuillehouder: T. L. M. Bennis
E-mail: r.vander.meer@hoorn.nl

Onderwerp

Scenariokeuze voor het gemeentelijk grondstoffenplan Hoorn (2025-2029 en verder)

Agendering

Ter mening vormende bespreking in de Algemene Raadscommissie

Bijlagen

1	Zakelijk rapport enquêtes afvalbeheer
2	Zakelijk rapport werk-ateliers afvalbeheer
3	HVC memo inzamelsystemen Hoorn
4	Opmaak scenario schetsen GGP Hoorn
5	Rapport onderzoek IPR Normag

Vragen van het college aan de raadscommissie voor de mening vormende bespreking zijn:

- Kan de raad zich vinden in de benoemde voor- en nadelen van de verschillende inzamel scenario's?
- Kan de raad zich vinden in de maatwerk oplossingen per wijk?
- Wat wil de raad nog meegeven bij de verdere uitwerking?

Samenvatting

Op 12 maart 2024 heeft de raad besloten om een Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP) op te stellen, met als doel duurzame en efficiënte afvalverwerking te bevorderen. Dit plan stimuleert afvalscheiding en recycling, wat de kosten beheerst en het vermindert de druk op het milieu. Het uiteindelijke doel is om de toekomstige kostenstijging door het verbranden van restafval te drukken. Mocht er geen actie ondernomen worden, zullen de kosten door Rijksbelastingen en dus de afvalstofheffing extra fors gaan stijgen.

De gemeente moet voldoen aan de doelstellingen van het Programma VANG, dat gericht is op het verminderen van restafval en het verhogen van het scheidings- en recyclepercentage.

Daarnaast zijn er aanvullende maatregelen opgehaald, zoals verbetering van luierinzameling en betere inzameling van glas en textiel. Via bewonersparticipatie, met onder andere enquêtes en werk-ateliers, zijn de hoofdlijnen verzameld in een drietal scenario's. Deze drie scenario's zijn: 'vier bakken aan huis', 'restafval op afstand' en 'nascheiden', elk met zijn eigen voor- en nadelen.

Het GGP zal verder worden uitgewerkt en ter besluitvorming worden voorgelegd in het voorjaar van 2025, waarna het uitvoeringsprogramma in het derde kwartaal van 2025 start.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Op 12 maart 2024 heeft de raad besloten een Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP) op te stellen. Hiervoor zijn drie scenario's voor de laagbouw locaties opgesteld.

Belang

Een GGP zorgt voor een duurzame en efficiënte afvalverwerking, waarbij afvalscheiding en recycling worden gestimuleerd. Het plan helpt kosten te beheersen, milieu-impact te verminderen en het behoud van een goede service.

Centrale vraag

Welke adviezen wil de commissie meegeven voor de uitgewerkte inzamelsystemen?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De gemeente wil werken aan de doelstelling zoals vermeld in het Programma VANG-huishoudelijk afval. Dit voorstel is bedoeld om richting te krijgen voor het opstellen van het GGP waarmee zo goed als mogelijk wordt voldaan aan de genoemde doelstellingen. Door de keuzes die we in het GGP gaan maken, zullen de gevolgen van het verbranden van restafval en daarmee de afvalstoffenheffing beperkt kunnen houden.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

De doelstelling van het Programma VANG is om het gemiddelde aantal kilo's restafval per inwoner per jaar te verminderen. Ook moet het scheidings- en recyclepercentage omhoog. Beiden doelen dragen bij aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Hoorn.

4. Kaders

Raadsbesluit 12 maart 'basis op orde – en aanpak Gemeentelijk Grondstoffenplan'

De afvalinzameling in de binnenstad en hoogbouw locaties wordt aangepast om aan nieuwe regels te voldoen. Elk huishouden moet GFT+E(groente, fruit, etensresten en tuinafval)-afval gescheiden kunnen weggooien, en zowel bron- als nascheiding van PBD op één adres mag niet meer. Nu wordt PBD in zakken gescheiden en restafval achteraf, maar er is geen aparte GFT (groente, fruit, etensresten en tuinafval)-inzameling. De aanpassingen verbeteren de basisvoorzieningen, beëindigen de zakkeninzameling in de binnenstad en maken beter scheiden mogelijk.

Afkortingen: -

- **GFT+E:** groente, fruit, tuinafval en etensresten;
- **GFE-cocon:** groente, fruit en etensresten cocon;
- **OGC:** ondergrondse afvalcontainer;
- **OPK:** oud papier en karton;
- **PBD:** plastics, blik en drinkkartons;
- **Rest:** restafval;

5. Argumenten

Programma VANG doelstellingen

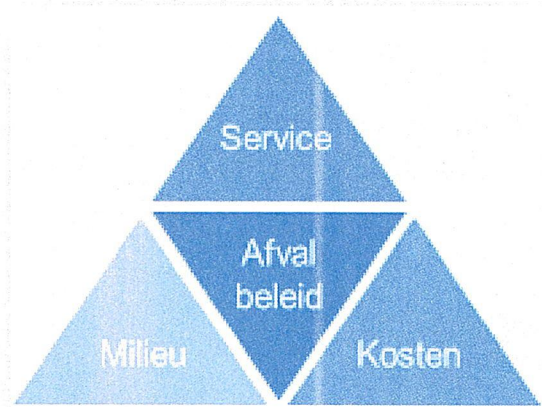
De Rijksoverheid heeft sinds 2015 het Programma VANG-huishoudelijk afval opgesteld om restafval te verminderen tot 100 kilo per persoon, per jaar. Een andere doelstelling is een minimaal sorteerpercentage van 75%, dit omvat een percentage hoe goed de grondstofstromen door inzameling voorgesorteerd worden. Een nieuwe doelstelling vanuit de Rijksoverheid voor 2035 is een recyclepercentage van ten minste 65%. Deze doelen helpt de gemeente om restafvalverbranding te verminderen en CO₂-uitstoot te beperken. Hieronder staat een overzicht van de doelen, de resultaten van Hoorn in 2023 en de gemeentelijke doelstelling per 2030. Door deze doelstellingen te halen, zal de afvalstofheffing betaalbaar blijven.

Doelstellingen	Hoorn in 2023	Hoorn per 2030
Minder dan 100 kilo restafval	169 kilo	Onder 100 kilo
75% sorteerpercentage	69%	Ten minste 75%
60% recyclepercentage	58%	Ten minste 60%

Tabel één: overzicht doelstellingen VANG, resultaten en doelstellingen gemeente Hoorn

Afvaldriehoek

Om de doelstelling voor 2030 te halen, is de afvaldriehoek (zie figuur één) van de NVRD (Nederlandse Vereniging voor Reiniging- en afvaldiensten) als leidraad gebruikt. Deze driehoek wordt veel toegepast in de afval- en grondstoffenmarkt. Het bestaat uit drie onderdelen: milieu, kosten en service. Het onderdeel "milieu" kijkt naar de impact op natuur en omgeving en wordt gemeten door het aantal kilo's fijn restafval per inwoner. De plus- en minpunten (in tabel twee t/m vier) zijn gebaseerd op een doorrekening vanuit HVC betreft inzamelsystemen van gemeente Hoorn, die in bijlage 3 is toegevoegd aan dit voorstel. Het onderdeel "kosten" omvat de jaarlijkse afvalbeheeruitgaven van de gemeente, zoals de dienstverleningsovereenkomst met inzamelaar HVC. Deze kosten worden jaarlijks geïnd via de afvalstoffenheffing. "Service" is meer subjectief omdat het afhankelijk is van persoonlijke interpretatie, maar de gemeente probeert dit zo goed mogelijk te scoren per scenario op basis van enquêtes en metingen.

Figuur één: overzicht van de afvaldriehoek

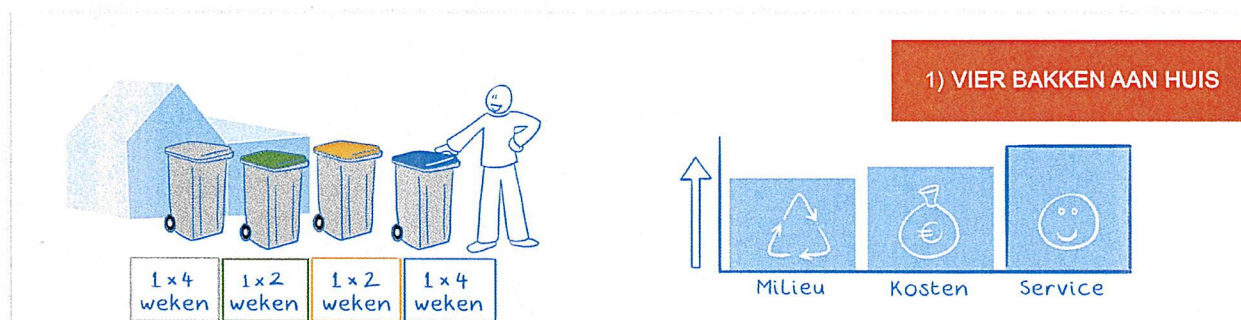
Basis op orde – hoogbouw locaties en binnenstad Hoorn

In een separaat traject binnen het afvalbeheer wordt de basis verbeterd nabij de hoogbouw, zoals stapelwoningen en appartementen. Er komen GFE-cocons (voor groente, fruit en etensresten) bij alle ondergrondse afvalcontainers in gemeente Hoorn. Daarnaast wordt de historische binnenstad van ondergrondse containers (met een nabij gelegen GFE-cocon) voorzien. Een groot deel van de bewoners hebben ook de wens om de inzameling van oud papier en karton in verzamelcontainers te combineren. In paragraaf 'aanvullende maatregelen' wordt daar verder op ingegaan.

Scenario's

Er zijn drie inzamel scenario's voor de laagbouw locaties als uitwerking voor het GGP opgesteld. Deze drie scenario's komen voort uit de bewonersparticipatie. In tabel 2, 3 en 4 vindt u per scenario een score op het milieu, service en de kosten. Waarbij een plus een beter verwacht milieuresultaat is, een min een minder verwacht milieuresultaat. Voor kosten is een plus voordelig voor de gemeente, een min nadelig. Voor service: dit is subjectief, maar is gebaseerd op het klanttevredenheidsonderzoek van HVC in 2022 en daarnaast de gemeentelijke bewoners enquête van mei 2024.

Scenario 1 'vier bakken aan huis'

Figuur twee: opmaak schets scenario 'vier bakken aan huis'

	Milieu	Service	Kosten
Rest	+/-	+/-	+ /-
PBD	+/-	+	-
OPK	+	+	+/-

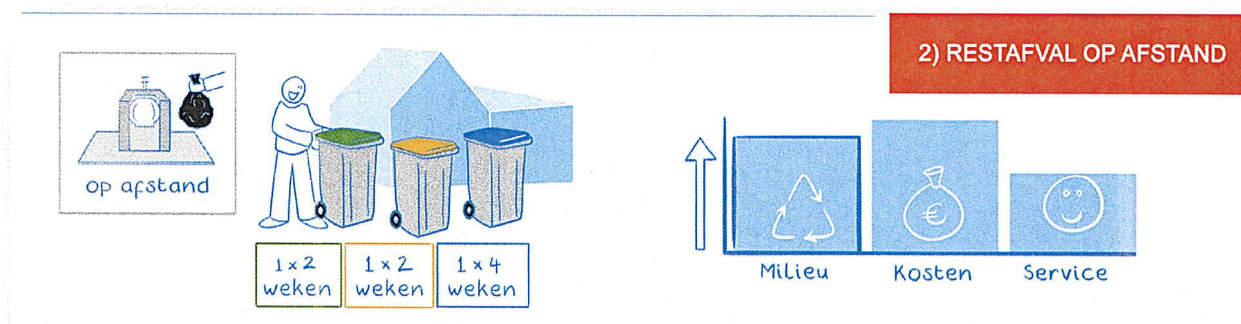
Tabel twee: overzicht impact scenario 1 op milieu, service en kosten

Milieu: in andere gemeentes blijkt uit ervaring dat inwoners waarschijnlijk iets meer PBD inzamelen. De kilo's OPK en restafval zullen weinig veranderen. Het bedrijfsmatig papierafval zal worden geweerd. Doordat de losse inzameling van OPK zal stoppen, komt er minder zwerfval in de natuur.

Service: service is altijd subjectief. Sommige inwoners zullen blij zijn met een bak aan huis, andere inwoners niet. De PBD afvalbak zal één keer per twee weken opgehaald gaan worden, dit zal door bewoners positief ontvangen worden. Over het algemeen zal het als positief worden ervaren dat de losse inzameling van OPK uit het straatbeeld verdwijnt en het bijbehorende zwerfval zal afnemen.

Kosten: de PBD afvalbak zal van vierwekelijks naar tweewekelijks opgehaald gaan worden, dit kost geld. Wel zal er beter gescheiden kunnen worden waardoor de vergoeding aan de gemeente zal toenemen. Bij laagbouw gaat de frequentie van inzameling OPK naar beneden, dit is kostenverlagend. Er zal een voor het OPK een afvalbak aangeschaft moet worden, hier zitten kosten aan verbonden. .

Scenario 2 'restafval op afstand + papier afvalbak'

Figuur drie: opmaak schets scenario 'restafval op afstand'

	Milieu	Service	Kosten
Rest	+/-	+/-	+/-
PBD	+/-	+	-
OPK	+	+/-	+

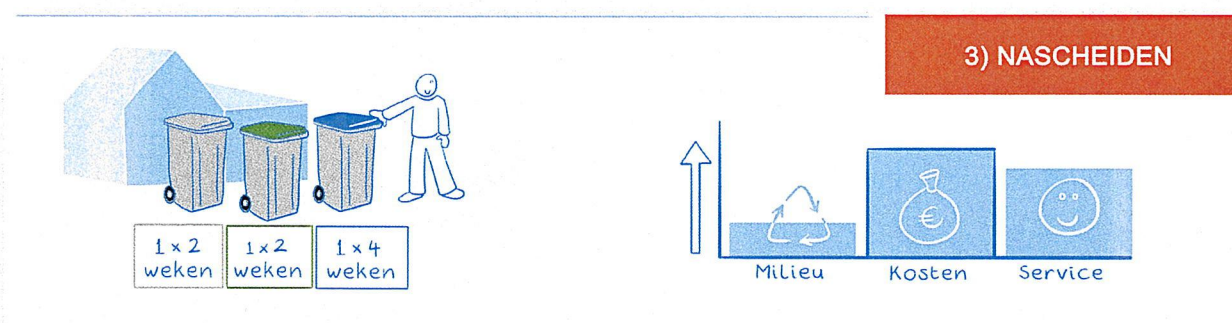
Tabel drie: overzicht impact scenario 2 op milieu, service en kosten
Zaaknummer: 2192974

Milieu: uit onderzoek blijkt dat bij restafval op afstand (zonder prijsprikkel) het aantal kilo's restafval per inwoner stijgt. Op langere termijn daalt het aantal kilo's juist. De hoeveelheid PBD zal ongeveer gelijk blijven. Er wordt geen significante wijziging verwacht voor hoeveelheid OPK, maar er beland minder papier in de natuur. .

Service: de gecombineerde restafval en PBD afvalbak zal één keer per twee weken opgehaald gaan worden, dit zal door bewoners positief ontvangen worden. In algemene zin zal het als positief worden ervaren dat de losse inzameling van OPK uit het straatbeeld verdwijnt. Omdat bij de laagbouw de restafvalbak voor OPK wordt omgeuild, verandert het aantal bakken voor inwoners niet.

Kosten: de kosten voor inzameling PBD laagbouw gaan omhoog door de frequentieverhoging. Er zullen daarnaast op buurtniveau ondergrondse containers voor restafval gerealiseerd moeten worden, dit zal een eenmalige investering omvatten. Over het algemeen geldt dat er efficiëntere inzameling zal zijn. De restafvalbak wordt een afvalbak voor OPK. Dit zorgt voor eenmalige kosten.

Scenario 3 'nascheiden'

Figuur vier: opmaak schets scenario 'nascheiden'

	Milieu	Service	Kosten
Rest + PBD	-	+	-
OPK	+	+	-

Tabel vier: overzicht impact scenario 3 op milieu, service en kosten

Milieu: nascheiden heeft als gevolg dat de bewustwording naar beneden gaat. Dit leidt tot meer restafval en minder gescheiden grondstoffen. Voordeel is dat er geen afkeur meer is bij de VSI (verpakking sorteert installatie) en dat het PBD dat slecht wordt gescheiden, via de na scheidingsinstallatie kan worden nagescheiden. Het bedrijfsmatig papierafval zal worden geweerd. Doordat de losse inzameling van OPK zal stoppen, komt er minder zwerfval in de natuur.

Service: de stromen PBD en restafval zullen in één afvalbak gecombineerd worden, dit zal als positief ervaren worden. Door de hoge frequentie van inzamelen zal de gecombineerde restafval en PBD afvalbak minder vol zitten. In algemene zin zal het als positief worden ervaren dat de losse inzameling van het OPK uit het straatbeeld verdwijnt en het bijbehorende zwerfafval zal afnemen.

Kosten: inzameling van restafval en PBD laagbouw leidt tot meer kosten door frequentieverhoging. Afvalbakken van het PBD worden omgezet en gereinigd en eventuele extra eenmalige kosten op nieuwe middelen (als de oude bakken niet meer geschikt zijn). De kosten voor het apart inzamelen van PBD komt te vervallen. Kwaliteit van PBD wordt structureel slechter en dit zal dus minder gaan opleveren. Hierdoor zal er ook meer verbrand moeten worden en dus werkt het kostenverhogend. Bij laagbouw gaat de frequentie van inzameling OPK naar beneden, dit is kostenverlagend. Er zal een voor het OPK een afvalbak aangeschaft moeten worden, hier zitten kosten aan verbonden. .

Scenario's op wijkniveau

We gaan in het GGP per wijk een voorstel doen qua beoogd inzamel-scenario. Denk bijvoorbeeld aan de verschillen tussen het Venenlaankwartier en bijvoorbeeld de dorpskernen Blokker en Zwaag. Dit wordt verder uitgewerkt in het GGP.

Scenario 1 en 2 hebben de voorkeur voor de inzet in de wijken en scenario 3 waar het niet anders kan.

Aanvullende maatregelen

Figuur vijf: overzicht van andere maatregelen, die via de bewonersparticipatie zijn opgehaald

Naast de eerder genoemde scenario's zijn er meer ideeën vanuit bewoners die in het GGP worden opgenomen. Voor de hoogbouw en de historische binnenstad worden verzamelcontainers voor OPK onderzocht, wat zo'n 35% van de woningen in Hoorn betreft. Dit helpt om OPK beter in te zamelen en uiteindelijk te hergebruiken.

Andere maatregelen voor het gemeentelijk grondstoffenplan zijn:

- Grof afval kan blijvend één keer per maand gratis worden opgehaald, maar er moet verder onderzoek verricht worden of dit in de toekomst in stand kan blijven, dit wegens de stijgende kosten van het verbranden van restafval.
- Betere inzameling van glas en textiel, met meer verzamelcontainers en het verwijderen van textielcontainers, die niet in opdracht van de gemeente (in de openbare ruimte) geplaatst zijn.
- Verbetering van de luierinzameling, bijvoorbeeld bij kinderdagverblijven en door het stimuleren van wasbare luiers.
- Er zal een verbeterde samenwerking met de kringloopwinkels geïnitieerd moeten worden. Momenteel zijn er twee kringloopwinkels die haar restafval via HVC kunnen laten ophalen. De gemeente wil één beleid voor de overige (juist gecertificeerde) kringloopwinkels gaan opstellen.
- Vanaf volgend jaar zal het ABS in Zwaag via een toegangspas en/ of app toegankelijk zijn. Momenteel kan iedereen zonder toegangscontrole de milieustraat benaderen. Door de toegang te beperken kan onder andere bedrijfsafval worden geweerd.
- Meer focus op preventie en hergebruik, betere communicatie, controle en handhaving. Hoewel dit tijd en geld kost, zal het op de lange termijn positief zijn voor milieu, kosten en service.

Recycle-keuze

HVC is momenteel in beraad om een nieuwe dienst te gaan aanbieden, namelijk de zogeheten 'recycle-keuze'. Dit omvat een instrument waarbij inwoners zelf bepalen of zij (in plaats van de reguliere afvalstofheffing) per aangeboden kilo afval en/ of grondstof gaan betalen. Het is voor de gemeente Hoorn van meerwaarde om deze ontwikkelingen verder te blijven monitoren.

Toezegging 'onderzoek voor- en nadelen bron scheiden'

Tijdens de raadsessie op 12 maart 2024 is de toezegging gedaan dat de gemeente extern onderzoek zal verrichten betreft alle voor- en nadelen van wel of niet bron scheiden. IPR Normag heeft hiervoor de opdracht gekregen. In bijlage 5 vindt u het rapport.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Hieronder vindt een beknopt overzicht van de bewonersparticipatie die is gedaan:

- Aftrap aan de hand van een talkshow op 17 april 2024;
- Uitvragen gemeentelijke enquête vanaf 18 april t/m 1 mei 2024;
- Werk-ateliers in de middag en avond van maandag 27 mei 2024;

De gemeentelijke enquête is indertijd door 2253 bewoners ingevuld. Bij de werk-ateliers waren tientallen bewoners aanwezig. De input vanuit de enquête en de werk-ateliers is leidend geweest betreft het opstellen van de voorgestelde scenario's. Daarnaast is er in november een bak-hangers actie om de bewoners hierover te informeren. Op deze bak-hangers komt men via een link op een landingspagina waar de scenario's wat verder toegelicht worden. Men kan ook nog op- en aanmerkingen kwijt.

7. Financiële gevolgen

Dit mening vormende raadvoorstel heeft nog geen directe financiële gevolgen. De gevolgen voor de afvalstofheffing worden inzichtelijk gemaakt in het definitieve raadsvoorstel.

8. Communicatie

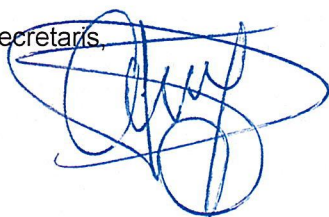
Na de definitieve besluitvorming op 4 februari 2025 zal een communicatiecampagne worden opgezet. Deze details hiervan zullen worden beschreven in het definitieve raadsvoorstel.

9. Realisatie

De uitvoering start in het derde kwartaal van 2025.

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester

